

gov.ua/ laws/ show/ 3393-17.

4. Про затвердження Правил визначення робочого часу та часу відпочинку екіпажів повітряних суден цивільної авіації України: наказ Міністерства транспорту України від 2 квітня 2002 р. № 219 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0390-02>.

УДК 347.824.4(043.2)

Мельничук І. С., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Омельченко Г. В., асистент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО АВІАЦІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

Повітряний транспорт вважається одним із небезпечних видів транспорту. Бажання людей швидко пересуватись між містами, країнами та, навіть, континентами зумовлює істотні загрози для особистих та майнових інтересів усіх учасників авіаційних перевезень. Щодня функціонування будь-якого аеропорту може призвести до непередбачених подій: від пошкодження суден, які приймає аеропорт, до травм та загибелі пасажирів тощо, а це, в свою чергу, веде до значних витрат на компенсації шкоди. У світі стають дедалі частішими катастрофи у сфері цивільної авіації, тому одне з основних питань сьогодення є страхування людиною свого життя та майна.

Авіаційне страхування - це загальна назва комплексу майнового, особистого страхування та страхування відповідальності, яка впливає з експлуатації повітряного транспорту і захищає майнові інтереси юридичних та фізичних осіб у разі настання певних подій, визначених договором страхування або законодавством [2].

Обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації проводиться з метою забезпечення захисту інтересів експлуатантів, пасажирів, третіх осіб і включає: страхування відповідальності повітряного перевізника за шкоду, заподіяну пасажиром, багажу, пошти, вантажу; страхування відповідальності експлуатанта повітряного судна за шкоду, заподіяну третім особам; страхування членів екіпажу повітряного судна та іншого авіаційного персоналу; страхування повітряних суден; страхування працівників замовника авіаційних робіт, осіб, пов'язаних із забезпеченням технологічного процесу під час виконання авіаційних робіт [1].

Порядок та умови проведення обов'язкового авіаційного страхування регламентуються: Повітряним кодексом України від 2011 р. ст. 117; Законом України «Про страхування» від 1996 р. ст. 7 п. 7 щодо обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації; Постановами Кабінету Міністрів України, зокрема: «Про порядок та правила проведення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації» від 12 жовтня 2002 р.; «Про порядок і правила проведення обов'язкового страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів на випадок настання негативних наслідків під час перевезення небезпечних вантажів» від 1 червня 2002 р.

Прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про порядок та правила проведення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації» дало можливість уникнути розбіжностей у діючій нормативно-правовій базі України з обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації з метою вироблення єдиної узгодженої політики при вирішенні питань зі страхування усіх видів авіаційних ризиків. Метою постанови є приведення у відповідність нормативних актів з питань авіаційного страхування із Повітряним кодексом України, де визначені принципово нові види авіаційного страхування у складі обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації, а саме: страхування відповідальності експлуатанта аеропорту (аеродрому) та сертифікованих суб'єктів наземного обслуговування за шкоду, заподіяну третім особам; страхування відповідальності організаціями, що надають послуги з аеронавігаційного обслуговування за шкоду, заподіяну третім особам. Також важливим кроком є наближення до міжнародних вимог, а також забезпечення захисту інтересів експлуатантів, користувачів повітряного простору, третіх осіб у галузі цивільної авіації.

У відповідності до чинного законодавства, авіаційне страхування може здійснюватись як у обов'язковій, так і у добровільній формах. Необхідність застосування обов'язкової форми до певних видів авіаційного страхування обумовлена міжнародними конвенціями, до яких приєдналася Україна та внутрішніми законодавчими актами. Принцип обов'язковості поширюється на всіх авіаперевізників України, так і за її межами.

Асортимент страхових послуг у сфері обов'язкового авіаційного страхування передбачає:

1) страхування відповідальності повітряного перевізника за шкоду, заподіяну пасажирам, багажу, пошті й вантажу;

2) страхування відповідальності експлуатанта повітряного судна за шкоду, заподіяну третім особам;

3) страхування членів екіпажу повітряного судна та іншого авіаційного персоналу;

4) страхування повітряних суден;

5) страхування працівників замовника авіаційних робіт, осіб, пов'язаних із забезпеченням технологічного процесу під час виконання авіаційних робіт [4].

Суб'єктами обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації є страховики, страхувальники. Страховиками є юридичні особи - резиденти України, які отримали в установленому порядку ліцензії на проведення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації, зареєстровані в уповноваженому органі виконавчої влади в галузі цивільної авіації і які можуть бути членами Авіаційного страхового бюро. Страхувальниками можуть бути українські експлуатанти повітряних суден, повітряні перевізники, які мають право здійснювати пасажирські та вантажні перевезення, особи, які мають право власності на повітряне судно, та особи, які є замовниками авіаційних робіт [3].

Отже, в наш час все частіше постає потреба в пасажирських та вантажних перевезеннях між усіма країнами світу. Тому частіше за все, звертаються до авіаційного транспорту, оскільки він швидкий, зручний та доступний у всіх куточках світу. Незважаючи на сучасний розвиток індустрії та техніки, на практиці все частіше ми стикаємось з різними авіаційними ризиками під час здійснення повітряних перевезень. У зв'язку з цим необхідним постає встановлення чіткого правового базису для врегулювання та забезпечення покриття небажаних наслідків від настання страхових випадків, а також встановлення правових механізмів і обов'язків всіх учасників авіаційних перевезень.

Література

1. Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації: постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2002 р. № 1535 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 42. – Ст. 138.

2. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.

3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV (за станом на 12.08.2015) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.

4. Яворська Т. В. Страхові послуги: навч. посіб. / Т. В. Яворська. – К.: Знання, 2008. – 350 с.